

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCOIO

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'50 id. id.
Extranger	1'50 id. id.
Un número, 10 céntims	

Administració y Redacció

SABATERIA-VELLA 2 1.er

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin a la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari.

Any 1.er

Dissapte 2 de Juny de 1894.

Núm. 9.

SECCIO POLITICA

La propietat urbana de Gerona y la quota de contribució.

Are qu' ha passat de sobres lo die quinze de avril, plasso marcat per les disposicions superiors pera acabar lo registre fiscal de la propietat urbana, als efectes de gosar les ventajetes de la rebaxa del tipo contributiu al 17'50 per cent pera 'l Tresor, creyém oportú cridar l' atenció del públich, de les autoritats corresponents y, molt en particular de les corporacions més directament encarregades de vetllar pera 'ls interessos de la ciutat, sobre la justícia que á Gerona assisteix pera demanar y obtindre dita rebaxa.

Prescindint de com s' hagi practicat á Gerona lo registre y de les imperfeccions y errades qu' aquest continga; s' ha de regonexer que la Delegació d' Hisenda ha fet lo possible pera termenar la tasca en lo plasso senyalat y facilitar axí l' obtenció d' aquella ventajete. Pero, no n' hi ha prou ab tenir dret, y méns quant se tracta de que 'l Estat s' avingui á no cobrar tant com cobraría, sinó que es necessari carregarse de rahó, y voler y saber l'érsela valer y regonexer.

Per axó no altres nos hem proporcionat alguns dats que poden servir pera justificar fins á l' evidéncia qu' avuy Gerona paga tot lo que pot y deu pagar y que, comparada ab altres poblacions de sa categoria é importancia, es sens dubte de les que paga més.

Fá anys que á Gerona la propietat urbana tributa á rahó del 26'63 per cent de la riquesa imponible amillarada, en aquesta forma: 22'68 pera 'l cupo del tresor y premi de cobransa; 3'628 pera recarreghs provincials y municipals, més 0'328 per premi de cobransa.

Si anyadíssim lo que 'l propietari paga per rahó de consums, cédulas y altres y altres impostos y arbitris, de segur que se 'n faltaria molt poch per arribar al 40 per cent de tot lo que percibeix.

La veritat d' aquesta proporció tant crescuda y realment insoportable, la palpa tothom y no ha pogut escapar-se al mateix Estat, qui per boca dels ministres de Hisenda ha tractat de desvirtuarla dihent qu' éssent molta la riquesa amagada y no pagant los propietaris per lo que positivament tenen, la proporció resulta molt més petita.

No neguem que á Espanya hi hagi molta riquesa amagada y que en conjunt pugui tenir algun fonament l' excusa donada pera mantenir l' elevació de la quota contributiva; pero, tinguis present primer, que de les quaranta nou províncies de Espanya, Gerona, segons l' estadística oficial, es de les que té menys ocultació; segon, que la ciutat de Gerona, per ésser la capital de la provincia hont residexen totes les autoritats superiors provincials, y per lo mateix hont es menys fácil dexar de cumplir les lleys y hont s' exerceix més fiscalisació y vigilancia, es també de tota la provincia un dels punts en que hi ha menos riquesa amagada; y, tercer, que los considerables y constants aumentes qu' ha vingut donant desde forses anys la riquesa amillarada de la ciutat y la manera rigurosa com s' han fet les últimes averiguacions é inspeccions, responen de que la riquesa imponible coneguda per 'l Hisenda es la més próxima á la veritat que s' pot conèixer y qu' han de ésser molt contades y encare de poch montant les ocultacions que hi pugui haver.

Per lo demés, no seria just ni equitatiu negar á Gerona la rebaxa de la quota contributiva perquè pogués haverhi alguns poch propietaris, que per aquesta ó aquella manya, conservin amagat una part de lo que tenen; donchs, de negarla; á qui se castigaria fora á la quasi totalitat dels contribuyents y particularment als mitjans y petits, que son, com sab tothom, los que res tenen ni poden tenir amagat y los que merexen per part de 'l Estat més consideració.

Avans de la rectificació del amillament que s' féu l' any 1877, la propietat urbana de Gerona figurava per una riquesa líquida imponible de 420.892 pessetes; després de dita rectificació, en l' any económic de 1878 á 1879, arri-

vava ja á la quantitat de 502.566 pessetes, ó sie 80.674 pessetes d' augment en un any, quantitat que ha anat pujant en los successius fins al corrent de 1893 á 1894 á la xifra de 569.090 pessetes y 20 céntims, ó sie 67.524 pessetes y 20 céntims més. Lo registre fiscal últimament portat á terme dona un líquit imponible de 655.532 pessetes, 27 céntims, que representa un augment sobre los enumerats de 86.442 pessetes y 07 céntims, ó sia un total, desde l' any 1877 á 1878 al any 1894 á 1895, de 234.640 pessetes, 27 céntims, prop del 54 per cent més de riquesa contributiva.

Ab aquestos dats á la vista se persuadirá qualsevol que jutji ab imparcialitat, de que ó á Gerona avans no 's pagava res, lo que no es possible per les rahons ja esposades, ó que avuy no hi pot haver ocultació, ó al menys ocultació apreciable; y, en conseqüencia, que es legal y just que Gerona tributi per la quota del 17'50 per cent, que es lo que la llei vol que 's gravi á la veritable riquesa y no per la del 21 per cent que, es la que s' aplica hont se suposa hi ha notable ocultació.

Lo nombre total de edificis amillarats que hi ha avuy á Gerona, comprenenti 'ls solars com mana l' instrucció, es de 1623, y lo de contribuyents per propietat urbana de 958; per manera que serien moltes les famílies de la ciutat que 's gaudirían de la rebaxa.

Confíem que aquestas indicacions serán preses en compte, per tots aquells que poden contribuir á lograr, dintre del dret y de la llei, los beneficis que desitjém pera nostra estimada ciutat.

J. B. y S.

MAY DESUNITS.

Verdadera pena va causarnos la lectura d' un article publicat en *La Veu del Montserrat*, de Vich, corresponent al dia 12 de Maig, ab motiu de la Assamblea de Balaguer, donchs nos entrá desseguida la temensa de que 'ls enemichs de la nostra causa havian d' aprofitarse d' alguns de sos conceptes pera combatrens, ja que certament lo setmanari vigatá, sens dubte ab los millors desitjos, los hi posava les armes á les mans. No han resultat fallits nostres temors; un periódich d' aquesta provincia, enemich acérrim de tot lo que té flayre de catalanisme, reproduceix en son darrer número, los párrafos del article de *La Veu* que més creman, pera tirarlos á la cara de tots los que som catalanistes convensuts y que venim lluytant de molt temps pera aquesta idea salvadora.

Tenim la pluma á la ma pera escriurer quelcom ab aquest motiu, quan havem rebut lo número de *La Veu* corresponent al dissapte prop passat, y, hem de confessarho, s' ha aixamplat lo nostre cor, havem sentit una satisfacció inexplicable després d' acabada la lectura del article, que 's titula: *La tercera Assamblea catalanista*. Electivament; en aquest escrit se declara ab entussiasme que la assamblea de Balaguer sobrepujá á les esperansas més fatigueres que 's podían tenir; que en dita assamblea, lluny de discurssejar y de parlamentejar en vá, se tractaren materies de verdader interés pera atraurer á totes les classes socials; que á Balaguer se reuniren, com á delegats, persones de ben sentada representació en les lletres, en lo comerç, en la industria y agricultura; que 'l poble s' identificá ab les aspiracions dels catalanistes, donchs en les sessions totes les classes socials hi estavan representades, responen ab calurosos aplausos á la exposició dels principis que allí s' feren, y finalment se regoneix que 'ls capthosts dels partits polítichs són los que, no comprenen ó no volent entendre nostres aspiracions, nos califican de separatistes, d' atentadors á la unitat nacional, considerantnos com un aplech de revolucionaris.

Ben-ensopegat es l' article de *La Veu* y per ell haurán pogut convéncers los enemichs que tenim per aquí, que 'l setmanari vigatá es un valent company de regionalisme, si altra cosa s' havian pensat ó tractavan de fer créuer á sos lectors. No hi ha perill que d' aquest darrer article de

La Veu ni extracti ni poch ni molt lo periódich á qui aludim!

Aixó pot servirnos de lissó profitosa. Quan los partidaris del centralisme y unitarisme imperants veuen que la idea regionalista prospera cada día més, se valen de tots los medijs pera ridicolisarhos y ferhos la guerra, desde la brometa cáustica fins á la persecució solapada y de mala lley; per lo tant es de sentit comú que 'ns cal estrenyer nostres files ja nombroses, presentantnos devant dels contraris com un sol home, may desunits. Y si en la marxa de la propaganda catalanista s' hi notan alguns defectes, dels quals no pót lliurarsen cap empresa humana, val més que 'l remey se procuri treballantho *inter nas*, á fi de no donar esqué á aquells que de tot s' aprofitan, á aquells que voldrían que 'ls catalans fossem manses ovelles de sa remada pera llevarnos la pell y xuclarnos la sanch fins á la última gota; lo que no han de conseguir; donchs, com diu molt bé *La Veu del Montserrat* al final del article de que 'na ocupém, ab la ajuda de Deu s' anirán estrenyent los vincles d' acció entre 'ls elements sans de nostre Principat, y donantnos la ma ab nostres germanes de Basconia y Navarra, podrém tots reivindicar la propia personalitat, readquirint la vida que 'ns ha pres lo modern sistema de govern que, sense ésser lo cap directiu del Estat, es, no obstant, la gran gola que absorbeix en son ventre tots los elements de la vida de les regions, que van morint d' anémia.

Fidel.

SECCIO DE PROPAGANDA

LO PAGO DELS MESTRES.

Fixantnos en les xifres donades per la *Gaceta*, veyém que 'l pago dels mestres á Espanya se fá d' una manera desigual.

Hi ha províncies que no deuen ni un sol céntim, altres quin deute es insignificant, y moltes, á jutjar per aquells dats, hont los mestres deuen viure de l' ayre del cel.

Veus aquí 'ls tres grups:

Qu' están al corrent;

Guipúzcoa y Vizcaya.

Que deuen de 1.000 á 2.000 pessetes; úniques, Navarra y Alava.

Ab deute extraordinari;

Cádiz, ab 97,805.

Valencia, ab 416,540.

Granada, ab 785,338.

Málaga, ab 1.006,810.

Advertexis que, segons noticies, les 1.434 pessetes ab que Navarra está en descobert, no son de personal sino de material.

Es digne d' atenció lo fet de que les províncies que tenen cobertes per enter ses atencions, ó deuen insignificants quantitats, sien precisament les forals, axó es, Alava, Guipúzcoa, Navarra y Vizcaya.

Es aquest un nou dató que haurían de tenir en compte los que odian lo régimen especial d' aquesta regió.

Y haurán de tenirlo present pera senyalar la diferencia que hi ha entre nostra administració municipal y la de les poblacions subjectes á la opressió y mals exemples del centralisme.

Aquí tenen, per exemple, á Málaga que deu als pobres mestres més de «quatre milions de rals».

Així se comprén qu' aquella provincia, sie una de les més enrederides per lo que aspecta á instrucció.

(De *El Eco de Navarra*.)

REGIONALISME Á L' EXTRANGER.

A Klausenburg, ciutat de la Transylvania, territori de la Hungria, ha tingut lloch un procès sumament interesant pera l' historia del actual desvetllament regionalista. N' ha estat motiu ocasional un Memorandum que 'l partit

nacional dels Rumans va publicar proclamant lo dret de la població rumana que viu dins l'estat húngar a fer vida nacional autònoma, y protestant de la unió de la Transylvania a la Hungría tal com se féu en la Dieta del any 1868. Aquesta protesta es lo fonament principal de la acusació. A fi de que nostres amichs tinguen clara notícia d'aquest procés, que es ensemper per nosaltres regionalistes un argument y un exemple, ne donarem detallada explicació, començant avuy per traduir una carta enviada de Klausenburg lo die 14 del mes actual, y que ha publicat un dels diaris més ben informats d'Europa. Diu així:

Des de la revolució de 1848, no hi ha hagut a Transylvania una escitació tan grossa com la que hi ha ara motivada per lo gran procés polític de Klausenburg.

A fi de donar una idea de l'entusiasme y de la perfecta solidaritat dels Rumans, referiré les manifestacions de que han sigut objecte los 25 acusats, y entraré després al tribunal que 'ns donará, ab sos debats una idea ben estranya de la manera com la justícia es practicada a Hungría.

Tots los membres del comité nacional havien partit vers Klausenburg desde 'l divendres, 4 del corrent. Lo president del partit nacional rumá, Doctor Ratziu, al sortir de Hermannstadt, feu despedit ab una commovedora manifestació de simpatía. Los pobladors rumans hi haví n acudit en gran nombre pera testimoniar als defensors dels drets de lur raça lo seu alecte, y assegurarlos hi llur fidelitat y completa devoció. Les dones rumanes oferiren al capítol dels Rumans poms de flors, pronunciant ademés alguns discursos. Al partir, lo Dr. Ratziu dirigí a la gentada que l'acompanya i la estació un discurs ardorós del quin citaré eix passatge,

«Mos coacusats y jo empeném un viatge que 'ls enemichs de nostra nacionalitat nos obligan a fer y del que ningú sab si 'n tornarém may més. Més per açó, nos estarem contents de poder dir als jutges magyars de Klausenburg que 'l Memorandum es la obra de la nació rumana entera y res nos farà abjurar lo que havém dit en aquest document. Sabré fer cara a tots los entrebanchs y a totes les miserias que 'ns esperen, puix los principis per quins combatém son la justícia y la llibertat. Estigau certs de que entrarém en les presons húngares mantenint ben alta la bandera de les justes y lligítimes reevindicacions del poble rumá.»

En totes les estacions lo Dr. Ratziu y sos companys qui vénien de diferents punts de la Transylvania, foren aclamats per milers de Rumans, pagesos en sa major part. En mitg d' un verdader triómf arribaren los acusats en lo «Gógotha modern» com los Rumans anomenaren ara a la ciutat de Klausenburg.

La agitació era grossa dins la ciutat. Lqs magyars se entregaren a violentes manifestacions contra 'ls acusats. En los dos dies que precediren al procés, aquests tingueren llargues conferencias ab llurs defensors. Lo matí de dilluns, die 7, los acusats foren llur entrada al tribunal entre les aclamacions y visques entusiastes d' una gentada immensa, composta sobre tot de gent del camp, que, lo primer die, pogueren penetrar dins la ciutat. Inmediatament darrera dels acusats anaven centenars de dames rumanes portant llaços ab aquesta llegenda: «Tot per la nació».

La sessió fou oberta a dos quarts de nou sots la presidencia del baró Keresztesy. En les portes de la sala hi havien apostats gent-darmes. Los acusats y defensors protestaren contra la presencia de gent armada dins la sala de la Audiencia. Més lo president no volgué aténdrels. Lo jurat no 's pogué constituir fins a les 11. Los qui 'l formen son magyars tots, y cap de 'ls coneix la llengua dels acusats. Lo president demana a aquests si volen fer us del dret de recusació. L' advocat Francu s' aixeca y declara en nom de sos companys y de llurs clients, que no regonexen de cap manera la legalitat del jurat, primerament, perquè s' ha constituït contra lley; y després, per que sos membres pertonenent als diferents partits polítichs magyars, son per aquesta rahó enemichs jurats del partit nacional rumá. Per aquests motius, l' advocat Francu rebutja lo jurat enter en mitg d' ardentes aclamacions del públich rumá y d' imprecacions dels magyars. Ultimament los advocats diuen que cedexen davant de la força.

Passat aquest incident, los acusats demanen que la defensa sia feta en rumá. Lo tribunal s' hi nega concedint no més als acusats (dels qui una bona part no sap una paraula de magyar) la facultat de respondre al interrogatori en rumá.

Llavors los jurats han fet lo sacrament y la primera sessió ha sigut closa.

A la sortida del tribunal, los acusats han sigut objecte de les mateixes demostracions que a llur entrada: una gentada de mes de 30.000 pagesos los acompanyá fins al jardí Banfy, tot cantant cançons nacionals rumanes. Allá fou improvisada una tribuna, y 'ls Doctors Ratziu y Lucaciu parlaren al poble, escitantlo a restar fidel a la patria y a

llur nacionalitat. Per la seva banda, ells hi juraren combatre sense treva y fins al darrer sospir, sacrificantho tot, ab la vida si convé, per la llibertat é independéncia nacional. Després lo doctor Ratziu rebé a una vintena de diputacions que vingueren a saludarlo. A quiscuna respongué ab bones paraules y veu commoguda.

La policia se mostrava desitjosa de provocar un desordre; mes los Rumans han estat prudents per no respondre a les provocacions, evitant axis demostracions que haurien pogut pendre proporcions alarmadores.

(De La Veu de Catalunya.)

CRONICA

EXTRANGER

Fá pocs dies nos ocuparem de la exposició universal de Lió y avuy nos cal parlar de la de Milán, que acaba d' obrirse. Per les noticies que 'n tenim resulta importantíssima; s' aixeca en lo camp de maniobres anomenat *Prado del Castello*, convertit avuy en un prat magnífich. La nota dominant del certámen es la instalació fotogrífica, sens que aixó vulga dir que les de *belles arts*, del *sport*, de vins, olis y floricultura deixin de ser molt notables. En lo dia de la obertura, lo que més cridá la atenció, fou la illuminació de la catedral, ab sos milers de llumets de colors, que li donavan l' aspecte d' un objecte d' art incrustat de rubins, d' esmeraldes y perles. L' any 1894 podrá dirse l' any de les exposicions, donchs ademés de les dues de que havém parlat, s' obriran próximament la d' Amberes, que segons noticies será verament sumptuosa, la agrícola de Sant Petersburg y la metalúrgica de Santiago de Chile.

—En lo teatre Real de Berlín s' ha posat en escena, arreglada en alemany, una obra dramática del immortal Lope de Vega. Lo públich va sortir entusiasmada del col·lisseu tant per lo notable de la obra com per la interpretació que tingué. Es una llástima que mentre 'ls extrangers admiran les joyes del teatre espanyol, nosaltres nos entenguem en aplaudir sarsueles insustancials del pitjor género.

—A Buenos Aires los anarquistas se proposavan volar per medi de bombes explosives los palaus del Congrés y de la Bolsa; a Rússia s' ha descobert un complot nihilista dirigit contra 'l Czar. Los conjurats minaren una casa que debia ocupar Alexandre III durant les maniobres que 's verificarán próximament. A Roma han esclatat dues bombes, l' una en una finestra de la planta baixa del ministeri de Justicia y l' altra en una finestra del ministeri de la Guerra; no hi ha hagut desgracies personals, pero sí destrossos materials considerables. Com va veientse, l' arbie del anarquisme té arrels fondes per tot, y molt los hi caldrá fer als Governis si volen arrancarles.

—Lo cólera que s' ha presentat gayre be inofensiu a Portugal, se vá desarrollant en varies provincies russes, ab tot los seus rigors. Se tem que invadeixi la Prussia Oriental, haventse pres series precaucions en la frontera, que may són per demés tractantse d' un hoste tan temible.

—Sembla que 'l Crédit Lyónez ha reclamat la prioritat pera encarregar-se de cubrir l' empréstit que té en projecte 'l govern espanyol, exigint com a garantia que se li responga del cumpliment del pagó ab la renda del tabaco. Ja tindrem donchs a sobre una altra cama del pop horrible de la Banca estrangera, que de mica en mica 'ns anirà xuclant les engrunes que 'ns quedán a les arqués de la nació; si Deu y l' esforç dels bons patricis no hi posan remey aviat, los juheus se 'ns han d' engalir fins l' últim céntim.

—S' han celebrat a Sant Petersburg grans festeigs ab motiu del dotzé aniversari de la coronació del Czar. L' Emperador poch haurá gosat ab les festes, donchs lo preoúpia en gran manera la enfermetat de son fill Jordi, que segons opinió de famosos metjes, es de cuydado.

—Segueix lo mal temps a Fransa; plujes, neus, calamarsades continues y los frets extraordinaris, amenassán de mort a les cullites, incluses les del vi y dels fruyterars.

—Dels dies 7 al 13 de Juliol tindrán lloch en Amberes lo primer Congrés internacional de la Premsa; hi acudirán periodistes de totes les nacions d' Europa. L' objecte principal del Congrés es procurar la adopció de medis encaminats a favoreixer lo desenrotll dels interessos materials de la premsa y elevar la dignitat de la professió.

—A Hungría la crisis ha arribat a són período álgit deguda a la determinació de Mr. Wekerle de que 'l bill sobre 'l matrimoni civil sia convertit en lley, a lo que s' oposa l' emperador. Sembla que 'ls ministres de Justicia y de Cultos dimitirán ses carteres. Queda constituït a Fransa lo nou ministeri baix la presidencia de Mr. Dupuy; uns diuen que seguirá la política de la esquerra, altres asseguran que continuarà la de Mr. Cassimir Périer.

ESPANYA

La Comissió d' obrers catalans qu' anaren a Madrid pera informar contra 'ls tractats de comers y que foren rebuts en audiéncia per la Reyna Regent, asseguran ab sa firma que S. M. los digné les següents paraules: «Vulga Deu que no s' aprobin los tractats» y «Jo parlaré a mon Govern pera que no 's portin a cap a fi d' evitar los graves perjudicis que vostés m' han demostrat ocasionarian. Si de mi dependís no vindrían aquets perjudicis.» Devant d' una manifestació tant explícita dels sentiments de la Reyna Regent, oposats a la resolució que 'l Govern demosttra pera que 'ls tractats s' aprobin, la premsa ministerial no ha trobat altre camí que 'l de negar indirectament aquelles paraules, com en altres temps foren negades les de S. M. Alfons XII a altre comissió catalana, y per eert que tant en aquell cas com en aquest, dites comissions se vegeren ademés escarnides pel polítichs centralistes, ja que 'ls uns, en sa major part gent de carrera, foren motejats d' orats y mals patricis, y are, que son tots obrers, se 'ls hi vé a dir tontos y ases, ja que se suposa que no varren entendre les paraules que van sentir. Lo que hi ha en lo fondo de tot axó es que les tals paraules couhen; nosaltres, respectuosos ab les institucions, creyem que la Reyna Regent tenia dret de dirles, puig la Constitució de l' Estat li regonex la facultat de nomenar y separar lliurement als ministres y la de negar sa sanció al projectes de

lley votats per les Corts; lo qual vol dir que li regoneix lo dret de tenir opinió propia y de ferla valer en la gobernació de l' Estat. Si axí no fos, malament podria anomenarse al poder real poder moderador y se li trauria tota significació, dexantlo reduhit al paper d' autoritat purament decorativa. Desgraciadament aquí a Espanya, la conducta que seguexen moltes vegades los que tindrian més obligació de conservar y enaltir la autoritat real, contribueix a arrelar en la gent la convicció que los que manan y fan lo que volen son exclusivament los grossos del partits.

Ignal mal efecte nos ha causat y ha causat també a la generalitat de la premsa independent, lo discurs pronunciat en lo Senat per lo Sr. Sagasta, l' endemá de conferenciar ab lo embajador d' Alemany, expresant ab energia la voluntat de que 'ls tractats s' aprobin y culpant del retrés en aprobarlos a los oposicions. Dit discurs semblava tenir l' ayre d' una imposició al Parlament per una banda, y per altre d' una satisfacció donada a les reclamacions alemanes. Si 'l govern se va comprometre a lo que no ha pogut dur a terme, seva es la culpa, y cap compromís té la nació, ni cap obligació tenen las Corts d' alterar en res les prácticques parlamentaries establertes, perquè axis ho vulga ó axis convinga a una nació estrangera. Si 'l govern alemany nos ha declarat la guerra de tarifes, es de sentit comú que li hem de respondre ab la mateixa moneda; y si considera nules les negociacions seguides pera concertar lo projectat tractat de comers, ja procurarà comensar d' altres. De tots modos qui hi pert no som pas nosaltres.

—Novament se mouhen en gran les companyies de ferro-carrils pera demanar al govern algunes ventajetas que 'ls ajudin a portar les conseqüencies que la puja dels cambis y altres dificultats, en que no hi tenen cap responsabilitat los hi fan sofrir. En alguna cosa de lo que demanan no dexen de tenir rahó y ab justícia lo govern hauria de concedirli; pero no considerem equitatiu que se 'ls permetri pujar les tarifes. Hi ha qui creu aquesta qüestió relacionada ab un empréstit que 'l govern tracta de fer a propósit de l' arribada a Madrid de Mr. Perayre.

—La Junta de generala que farà uns quinze dies s' havia nomenat, pera arreglar lo dels ascensos al generalat, no 's vá entendre y s' ha dit sense haver fet res.

—També s' ha dit lo coalició republicana, regoneguent que federals y unitaris es imposible que formin un sol cos. Los centralistes s' han reunit pera formar un partit republicà unitari únic, acordant sa organizació, pero sense que s' hagin posat d' acord respecte al programa del partit: tenen masses *personatges* y per axó tants capstants barrets. Los federals, que ja están organizats, han ampliat son programa en matèries econòmiques y socials.

—L' acontexement culminant de la setmana y 'l que ho ha eclipsat tot, ha sigut l' mort, d' una banyada, de l' Espartero en la plassa de toros de Madrid. Basti dir que son enterro emulá, sino superá al del poeta Zorrilla y que la traslació de son cadávre a Sevilla ha preoúpia al governador d' aquella provincia.

CATALUNYA

Menos soroll ha fet la mort a Barcelona de D. Manel Vidal y Quadras, potser lo degá dels *numismáticos* espanyols y de segur lo posehidor de la *mellor* colecció de monedes y medalles espanyoles y relacionades ab Espanya que s' coneix al món. Home de bona posició, empleá sa laboriositat y sa intel·ligéncia per espay de més de seixanta anys a recullir, estudiar y classificar les antigues monedes de nostre nació y la numismática patria li es deutora d' innombrables avensos y descobrimens. La posteritat conservarà sa memòria per molt més temps y ab més justificat motiu que la d' Espartero. Bé per En Roca y Roca que li dedicó en *La Vanguardia* un sentit y merecut recort.

—S' ha inaugurat en l' Ateneo de Barcelona l' exposició del libre en tots sos aspectes y manifestacions. Concorregueren a la solemnitat representants de les autoritats y de les corporacions doctes, llegint hi un notable discurs en Joseph Pella y Forgas, avuy president de l' Ateneo y fill distingit de la comarca geronésa. Com la cosa s' ho val, ne parlarem detingudament en altre número.

—L' Illm. Casañas, Bisbe d' Urgell, benehí la nova iglesia de Puigcerdós, lo poble que s' enfonzava y que s' ha reconstruït a la provincia de Lérida.

—S' han refundit ab molt bon acert, prenent lo nom de *Lliga de productores del Principat de Catalunya*, les lligues de productores de Barcelona y de les demés provincies catalanes.

NOTICIES

Ajuntament. —(Sessió del die 30 de Maig). —Presidida per l' Alcalde Sr. Ciurana y ab assisténcia dels Srs. Bajandás, Botet, Oliver, Regas, Carreras, Massaguer, Majuelo, Fornés, Llapart, Pol, Esteche, Salvat, Roca, Puig, Sabat y Garriga, se celebrá la sessió, qu' era de segona convocatoria, llegintse l' acta de la antecedent que fou aprobada y firmada.

Se prengueren los següents acorts: Primer. Aprobar variis comptes. Segón. Donar alguns permisos d' obres. Tercer. Aprobar la distribució mensual de fondos. Quart. Autorizar al arquitecte y a qu' dels veterinaris del Ajuntament pera que vagin a Barcelona a estudiar lo matadero nou que s' hi está construint. Y Quint. Deixar sobre la taula pera estudi del Srs. Regidores lo dictamen donat per la comissió especial nomenada pera rebre los carreus destinats al empedrat del carrer Nou, y les proposicions que fa lo contratista.

Y s' aixeca la sessió.

—Ha prés possessió del càrrech de Bibliotecari provincial D. Manel Ramos, individuo del Cos d' Arxivers, Bibliotecaris y Anticuaris. Dit Sr. s' ha encarregat també interinament del arxíu d' Hisenda.

—Lo cos de somatents armats de Catalunya se compon de 38.692 individus, dels quals ne pertanyen a la provincia de Barcelona 15.804, a la de Gerona 7.960, a la de Lérida 11.265 y a la de Tarragona 8.662.

—D' una carta de D. Joan Carreras y Barneda de la Junquera que no hem pogut estampar per sa molta extensió, extrayém lo següent: Lo diumenge passat se vá celebrar la festa de l' inauguració de l' estandart novament

A CATALUNYA.

La meua patria.

adquirit per la societat coral euterpense d'aquella vila ti- tolada «El Antiguo Eco del Pirineo.» a la que havien sig- gut invitades les demés societats corals de la província.

—Dilluns a les vuyt del matí s'uniren en matrimoni lo notari d'aquesta ciutat N. Emili Sagué y Olivet, ferm catalanista y Vice-president del Centre, ab la jove y sim- pática senyoreta Na Maria dels Dolors Canal y Collell, fi- lla d'un rich comerciant de Gerona.

—Lo Secretari que fón d'aquest Govern Civil D. Ma- nuel V. Barceló, després de manifestar que sa traslació al go- vern de Lleida no obeeix a la qüestió del joch en nostra Ciutat, com podria deduirse de haver inclòs la nova de sa traslació que el diari de Gerona, en la noticia que al

—Hem rebut una fulla en la que D. Rafael Córminas dona compte a sos electors del fet d'haver sigut incapaci- citat per la Comissió provincial pera exercir lo càrrech de regidor de nostre Ajuntament, y desfa ab bones ra- ions los fonaments en que preté apoyarse dita resolució.

—La professó de Corpus que va celebrar el diumenge la parroquia de Sant Felix, resultá desfulhida a causa de un plaig que a ratos caigué durant la tarde. Dos ó tres cops les nubes de la dispersaren, arribant per fi a recó- rrer lo cel obstinada, pero a corre-cuita, sens que po- gues en canviar-se les nubes en los diferents altars que s'havían arreglat en alguns carrers.

—Per l'abundancia d'original nos hem vist precisats a retirar la Secció de Llibres rebuts, no podent ocupar nos tampoch d'una carta que ns ha enviat D. M. de Trinxo- ria: ho farem en lo número próxim.

SECCIO LITERARIA

LA PRIMERA VOLADA

Al amic Alfons Veray.

En Joanet havia acabat sas vacaciones d'estiu, acaba- va d'arribar a Barcelona, y la seva patrona, la senyora Paula, lo rebia ab los brassos oberts mentres sos com- panys tots s'aixecavan de la taula per saludarlo.

—Prou, Joanet, no parlis més, veyém que lo fet es real y com més parlas més t'embollicas. Ditzós de túl- lina, lo que me fa pensar, la Paula, tot enra- honant, y per poch me planta un revés. A mi totes me don- nan carbassa.

En Joanet s'ajustó després de copar trist y malhumor- rat y pretengué que tenia moltes ocupacions per no vol- guer anar al Colón aquella nit. La senyora Paula que s' pensava que no s'trobava bé, l'hi feu una tassa de ca- memilla y tota caminava l'hi portava al quarto.

En Joanet, mentres anava deprimat, tenia pre- sent en sa imatge la silba bosquetana, qu'havia deixat ab tanta recansa; ni sabia lo que feya, la Carmeta ho

omplena tot. Y ell com se n'havia despedit aquell ac- mati ab la veu una mica tremolosa l'hi havia explicat lo gravé deber de l'assistencia a classe, y altres cosas men- tres ella protestava, tot rihent, qu'hi havia noyas molt macas a Barcelona.

Aixis anava pensant, mentre girantse y rogitantse a- cabá per tenir la posició acostumada y entregar sos pen- saments al coixí.

II

Al cap de quatre dias qu'era a Barcelona, determiná posar en práctica son pensament; ben tancadet a n'el quarto, agafá paper y ploma y allí s'quedá mitja hora esquinant papers y tornantj, fins que al últim l'hi sortí una carta ab tantas metàforas y plena de un focll tan volcánich, que ja es ben eert que costaria d'entendre a la Carmeta; pero ell, plé d'entusiasme, l'hi posá 'l sello y la tirá al buzón y se n'torní tot content a casa pensant l'afecte que produhiria en lo cor de la tendra carnicereta, perquè a n'aquí hem de dir que la Carmeta era una carnicereta molt guapeta y que s'ho valia, qu'estava al carrer Major del seu poble.

En Joanet un dia que dinavan, se trobá tot sorprés, quan la senyora Paula l'hi digué que tenia una carta: lo cor l'hi batéga fort, se perturbá, y los companys, ja se sab, la brometa acostumada: zera molt guapa la silba del pueblo..... Y aixis l'anavan atormentant, quan vegé que realment era carta de la Carmeta, s'tancá a n'el quarto, boig d'alegria, y analisá punt per punt lo contin- gut d'aquella carta amorosa: la Carmeta no era tonta. Ab mala lletra y pitjor ortografia, l'hi pintava lo bon propósit que l'aniava; sí, ella l'estimaria, pero l'dese- quilibri de las dos posicions era tan evident.... Volia dir la Carmeta que los senyorets son molt dolents, y qu'una nova avuy dia nos en pot far gayre.

(S'acabarà.) J. BOSCH Y ARMET.

Aymada patria mia, permet que avuy jo t' canti ab veu doisa y senquera, sortida de mon cor, quan veig que ab nou cor ab los fill: d'aquesta terra t'acلمان ab de iri del pla fins a la serra, muguda lo sant caion.

Tos fills avuy s'aixecan ab lo mateix coratge, qu'en temps antich s'aixecan d'Orde los descendents, y costi lo que costi los llers volen d'arrancarte que ab sobras d'herbans tots ells varen guanyarte lluytant com a valents.

Mon cor ay! com s'aixampla, volguda patria mia, al véurer que ab bravesa tos fills han despertat, y 'l despertar del poble ben bé 'l temor allunya de que may més llucesca per nostra Catalunya sa anaga libertat.

Oh patria, aymada patria, que servas la memoria dels braus que un jorn moriren essent ros defensors! guo escoltas com s'escampa de nou sobre la terra un eco que remembra les glories de la guerra, sortit dels nostres cors?

La sançh que 'ls nostres avis gustosos derrotairen per defensar joch patria, la forsa de ros drets, sens perdre una gota de sang, l'han recullida; jella es la que avuy dona l'hermos esclat de vida que brota de los lladrats.

Lo poch cabal que t'rota prou volen arrancarte, que no s'es bon perduda la rassa dels tirans, tos fills, aymada patria, que ab tot lo cort t'estiman, mirante esclava y pobre, despertan y es reaniman: ja sort deixa en sas mans!

No ploris, Catalunya, aymada patria mia, qu'encare tens qui t'vetlla, qui t'sab prou defensar; jsi las rahons no bastan, darém sançh de les venes per trauret victoriosa de les pesants cadenes ab que t'van subjectar!

Francesch J. Majuelo.

Secció Religiosa

SANTS DE LA SETMANA.

- Dissapte, 2.—Sts. Marcell, Pere, Erasme y Blandina, ms.
Diumenge, 3.—III. San Isaac monjo y santa Clotilde.
Lluna nova a las 10 h. 44 minuts de la nit, en Gémi- nis.
Dilluns, 4.—S. Francisco Caracéfote fr.
Dimars, 5.—S. Sanxo y santas Valeria y Marcia mrs.
Dimecres, 6.—S. Norbert b. cf., y sta. Candia y Pau- lina.
Dijous, 7.—S. Sabina mr. y sta. Geniverá vg. mr.
Divendres, 8.—S. Salustia cf. y sta. Caltopa mr.

QUARANTA HORES.

Demá comensarán en l'Esglesia de San Felix.
Iglesia de la Mercé.—La Congregació de Maria Inma- culada y St. Lluís Gonzaga, d'aquesta ciutat, celebra- rá la festa de St. Lluís, ab los següents cultos. Die 3 de Juny: a dos quarts de vuyt del matí: Cant del ofici de la Verge, Missa de Comunió general ab plática preparatoria que dirá lo Rt. Odón Rosa, corregant honorari. Die 4: a dos quarts set de la tarde: Trissagi Marián per la capella de la Catedral. Sermó que dirá lo Rt. P. Aguilera, Himne, Solenne benedictio, y SSM.

L'Illm. Sr. Bisbe de la Dióccesis concedeix 40 dies d' indulgencia a tots los que concerrin a la comunió ó demés actes piadosos.
Establiment tipogràfic del DIARI DE GERONA.
Pujada de Sant Felix, núm. 3.

Secció Comercial

MERCATS PURES

Table with columns: ESPECIES, MESURES, La Bisbal, Gerona, Olot, St. Coloma, Banyoles, Cassà, Figueres. Rows include Blat, Mastay, Ordi, Segor, Civada, Bessas, Mill, Panis, Blat de moro, Fajol, Llobins, Fabas, Fábó, Fassols, Monjetas, Vellanas, Nous, Castanyas, Trumfes, Ous.

SECCIÓ D' ANUNCIS

LA NEOTAFIA

En aquest gran establiment s'hi troba a totes hores un assortit complet de baguls folrats, de totes mides, des de l'infim preu de cinch pessetas en amunt. S'envia a domicili. Dirigisc a **LA NEOTAFIA**, Cort-Real.—18.—GERONA.

Gran establiment artístich fotogràfich dirigit per **JAUME CAROLÀ**
Gerona, Rambla d'Alvarez, 2, últim pls.

(Premiat ab medalla d'or, diplomes, y certificat de tenir aprobats los estudis superiors de pintura a l'Academia de Barcelona.)

Especialitat per retratos al oli y al llapis. Retrats fotogràfich-artístichs superiors, de tots preus y grandaries. Combinació ab l'acredita fotografia barcelonesa, dirigida pels Srs. Bonet y Pujol.

Reproduccions de totes classes tretes de fotografies per fetes malbé que sien.

Retrats de busto y proporció natural per lo procediment dit «Platinotípi» a 25 pessetas un.

Se retrata a domicili.

NOTA: Pera qualsevol enòrrech dirigirse al amo de la Perruqueria de Cot.

SABATERIA

DE

JOSEPH M.^A VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera 'l que s'encarregui expressament.

Máxim Fernandez
PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té rival en lo mon, perquè a més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich, se ven en dita perruqueria,
24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 24
GERONA

Grans rebaixas al engrós.

També s' troba en venda en dit establiment la

Tintura americana instantànea

Establiment de Don Pere Prunell

S'hi trobará un gran assortit de camisas, corbates, colls y punys, sedas y llanas y demés articles de novetat pera vestits de senyora.

PREUS LIMITADÍSSIMS

Volts de la Rambla, cantonada al carrer de Besadó, 26, Gerona

JOAN GRIVÈ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il-luminació per gas y petroli.

Serveys complets de cuyna. Cereria.

Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos, a preus limitadíssims.

LLEÓ AUDOUARD

CIRUGIA-DENTISTA

Carrer de la Força, núm. 1, principal

Curació de las enfermetats de la boca.

Empastres, orificacions, etc.

Extraccions sense dolor.—Dentaduras artificials.

ESTABLIMENT Y TALLER DE PAU CASSÀ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims a 80 pessetas la pessa.

Cromos, motlluras, y transparents cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baixada del Pont de pedra, 14

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S'han rebut las últimas novetats per la próxima temporada; los preus sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS.

Especialitat en trajos pera col·legials

3, Ramb'la d' Alvarez, 3

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.^{IA}

SALT

MOLÍ FARINER

SISTEMAS AUSTRO-HUNGAR Y DE MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema 's fan las molts a preus sumament módichs.

Depòsit de baguls

SE VESTEIXEN Y VETLLAN MORTS

PREUS SUMAMENT MODICHS

LLEÓ SABADÍ.—23, Ballesterias, 23.—GERONA

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

Redacció y Administració: Sabateria Vella, número 2, primer

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona.	1	pesseta	trimestre
Fora	1'25	idem	idem
Extranger.	1'50	idem	idem

NÚMEROS SOLTS 10 CÈNTIMS